

واکاوی مؤلفه‌های مکتب شهید سردار سلیمانی

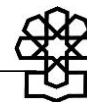
معاونت مطالعات سیاسی

کد موضوعی: ۲۶۰
شماره مسلسل: ۱۷۴۸۵
اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۰

به نام خدا

فهرست مطالب

۱	چکیده
۱	مقدمه
۲	۱. شهید سلیمانی در نگاه مقام معظم رهبری
۶	۲. مؤلفه‌های سیاسی مکتب شهید سلیمانی
۶	اصل اول: ولایتمداری
۹	اصل دوم: اعتقاد به مرکزیت و محوریت جمهوری اسلامی در جهان اسلام
۱۳	اصل سوم: خصوصیات اساسی برای مسئولان در جمهوری اسلامی ایران
۱۷	اصل چهارم: جایگاه نیروهای مسلح
۱۸	جمع‌بندی
۱۸	منابع و مأخذ

واکاوی مؤلفه‌های مکتب شهید سردار سلیمانی

چکیده

شهید سردار قاسم سلیمانی فرمانده نیروی قدس سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در ۱۳ دی ۱۳۹۸ در جنایت تروریستی نیروهای نظامی آمریکا به همراه یاران خود به شهادت رسیدند. این جنایت تروریسم دولتی آمریکا یک نقطه شروع برای ابراز احساسات مردمی عظیم در ایران و جهان در سوگ فراغ سردار شهید سلیمانی شد. رهبر معظم انقلاب حضرت آیت‌الله العظمی امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی) در خطبه‌های نماز جمعه پس از شهادت ایشان، لزوم نگاه مکتبی به عمل و اندیشه ایشان را برای درک عظمت ایشان امری ضروری بیان کردند. در این گزارش با تحلیل مضمون، ابتدا بیانات رهبر معظم انقلاب در مورد ویژگی‌های شهید سلیمانی احصا و ذکر شده و سپس با واکاوی وصیت‌نامه و گزاره‌های راهبردی سخنان شهید سردار سلیمانی، مؤلفه‌های سیاسی مکتب ایشان استخراج شده است.

مقدمه

نگاه مکتبی به اندیشه‌ها و خصوصیات شهید سلیمانی موجب نگاه جامع به شخصیت نظری و عملی ایشان می‌شود و علاوه بر آن ارزش واقعی بینش و منش ایشان را نشان دهد. رهبر معظم انقلاب حضرت آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله‌العالی) در خطبه‌های نماز جمعه تهران پس از شهادت سردار سلیمانی و همراهانش در لزوم نگاه مکتبی به سیره نظری و عملی شهید سلیمانی فرمودند: «اینکه ما بیاییم این حوادث را تقویم کنیم، قیمت‌گذاری کنیم، قدر آنها را بدانیم و ببینیم که اندازه و قیمت این حوادث چقدر است؛ در صورتی تحقق پیدا می‌کند که ما به حاج قاسم سلیمانی - شهید عزیز - و به ابومهدی - شهید عزیز - به چشم یک فرد نگاه نکنیم؛ به آنها به چشم یک مکتب نگاه کنیم. سردار شهید عزیز ما را با چشم یک مکتب، یک راه، یک مدرسه درس‌آموز، با این چشم نگاه کنیم آن وقت اهمیت این قضیه روشن خواهد شد. قدر و قیمت این قضیه روشن خواهد شد».^۱

از منظر شهید مطهری مکتب «یک تئوری کلی، یک طرح جامع و هماهنگ و منسجم که هدف اصلی، کمال انسان و تأمین سعادت همگانی است و در آن خطوط اصلی و روش‌ها، بایدها و نبایدها، خوب‌ها و بدها، هدف‌ها و وسیله‌ها، نیازها و دردها و درمان‌ها، مسئولیت‌ها و تکلیف‌ها مشخص شده باشد

و منبع الهام تکلیف‌ها و مسئولیت‌ها برای همه افراد بوده باشد.^۱ لذا داشتن رویکرد مکتبی علاوه بر نشان دادن ابعاد عملی، می‌تواند ابعاد نظری و تئوریک اندیشه و عمل را نیز برای رهروان راه این شهید بزرگوار روشن کند.

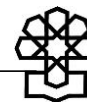
شهید سلیمانی پرورش‌یافته مکتب امام خمینی (ره) بوده و مؤلفه‌ها و اصول مکتبی که برای ایشان بررسی خواهد شد، در واقع چیزی جز مؤلفه‌های مکتب امام خمینی (ره) نخواهد بود. تنها تفاوت در این است که امام خمینی (ره) بنیانگذار این مکتب بوده‌اند و شهید سلیمانی مؤمن و مروج و مجری این مکتب. امام خامنه‌ای در این خصوص می‌فرماید: «او نمونه برجسته‌ای از تربیت‌شدگان اسلام و مکتب امام خمینی بود، او همه عمر خود را به جهاد در راه خدا گذرانید. شهادت پاداش تلاش بی‌وقفه او در همه این سالیان بود، با رفتن او به حول و قوه الهی کار او و راه او متوقف و بسته نخواهد شد».^۲ در گزارش حاضر قصد داریم تا مؤلفه‌های سیاسی مکتب شهید سلیمانی را به صورت مختصر بررسی و شرح دهیم. برای این منظور ابتدا بیانات رهبر معظم انقلاب در مورد ویژگی‌های شهید سلیمانی و سپس وصیت‌نامه ایشان با روش تحلیل مضمون بررسی خواهد شد و سپس اصول مورد توجه ایشان در خصوص مسائل سیاسی و اجتماعی در حوزه داخلی و خارجی استخراج خواهد گردید. در ادامه مؤلفه‌ها و اصول احصا شده با سخنرانی‌های شهید سلیمانی تنقیح و تکمیل می‌شود.

۱. شهید سلیمانی در نگاه مقام معظم رهبری

به دلیل نگاه ویژه حضرت آیت‌ا... خامنه‌ای به شهید سلیمانی و تأکید ایشان بر نگاه مکتبی به اندیشه و عمل این شهید بزرگوار، نکات ایشان در دیدارهای گوناگون در خصوص شهید سلیمانی گردآوری و در این بخش ارائه می‌شود. توجه ویژه رهبری بر درایت و کارامدی، فعال و با نشاط بودن همراه با اخلاص شهید سلیمانی می‌تواند بنیان خوبی برای الگوگیری و الگوسازی از شخصیت شهید سلیمانی برای عموم مردم و سیاسیون باشد.

۱. مجموعه آثار شهید مطهری. ج ۲، ص ۵۵.

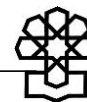
۲. پیام تسلیت رهبر انقلاب در پی شهادت سردار شهید سپهبد قاسم سلیمانی و شهدای همراه او، ۱۳/۱۰/۱۳۹۸.

جدول ۱. گزاره‌های راهبردی ویژگی‌های شهید سلیمانی از نگاه رهبری

ردیف	مفهوم کلی	گزاره راهبردی
۱	جان فدای ایران	آن فریب‌خوردگانی که یک روزی فریاد زدند «نه غزه، نه لبنان»، آنها نه فقط جانشان را فدای ایران نکردند، حتی حاضر نشدند راحتی خودشان و منافع خودشان را هم در راه کشور فدا کنند؛ آن کسی که جانش را فدای ایران کرد باز همین شهید سلیمانی‌ها بودند؛ اینها بودند که در زمانی که نیاز به دفاع از کشور بود، جان خودشان را کف دست گرفتند و به میدان جنگ رفتند از کشور دفاع کردند، از ایران دفاع کردند؛ اینها هستند که می‌توانند ادعا بکنند که دفاع می‌کنند از امنیت کشور، از امنیت ملت؛ همین فداکاری و اخلاص اینها است که در همه مراحل، این‌جور بوده (بیانات در خطبه‌های نماز جمعه تهران، ۱۳۹۸/۱۰/۲۷).
۲	شجاع و با تدبیر و با اخلاص	شهید سلیمانی، هم شجاع بود، هم با تدبیر بود؛ صرف شجاعت نبود؛ بعضی‌ها شجاعت دارند اما تدبیر و عقل لازم برای به کار بردن این شجاعت را ندارند. بعضی‌ها اهل تدبیرند اما اهل اقدام و عمل نیستند، دل و جگر کار را ندارند. این شهید عزیز ما هم دل و جگر داشت - به دهان خطر می‌رفت و ابا نداشت؛ نه فقط در این حوادث این روزها، [بلکه] در دوران دفاع مقدس هم در فرماندهی لشکر ثارا... همین‌جوری بود؛ خودش و لشکرش - هم با تدبیر بود؛ فکر می‌کرد، تدبیر می‌کرد، منطق داشت برای کارهایش. این شجاعت و تدبیر توأمان، فقط در میدان نظامی هم نبود، در میدان سیاست هم همین‌جور بود؛ بنده بارها به دوستانی که در عرصه سیاسی فعالند این را می‌گفتم؛ رفتار او را، کارهای او را [می‌دیدم]. در عرصه سیاست هم، هم شجاع بود، هم با تدبیر بود؛ سخنش اثرگذار بود، قانع‌کننده بود، تأثیرگذار بود. از همه اینها بالاتر، اخلاص او بود؛ با اخلاص بود؛ این ابزار شجاعت و ابزار تدبیر را برای خدا خرج می‌کرد؛ اهل تظاهر و ریا و مانند اینها نبود. اخلاص خیلی مهم است. ماها تمرین کنیم در خودمان اخلاص را (بیانات در دیدار مردم قم، ۱۳۹۸/۱۰/۱۸).
۳	جنگاور و مراقب حدود شرعی در میدان جنگ	هم یک فرمانده جنگاور مسلط بر عرصه نظامی بود، هم در عین حال به‌شدت مراقب حدود شرعی بود. در میدان جنگ، گاهی افراد حدود الهی را فراموش می‌کنند، می‌گویند وقت این حرف‌ها نیست؛ او نه، او مراقب بود. آنجایی که نباید سلاح به کار برود، سلاح به کار نمی‌برد؛ مراقب بود که به کسی تعدی نشود، ظلم نشود؛ احتیاط‌هایی می‌کرد که معمولاً در عرصه نظامی، خیلی‌ها این احتیاط‌ها را لازم نمی‌دانند؛ [لکن] او احتیاط می‌کرد. به دهان خطر می‌رفت اما جان دیگران را تا می‌توانست حفظ می‌کرد؛ مراقب جان نزدیکانش، اطرافیانش، سربازانش، همکارانش در ملت‌های دیگر که در کنار او بودند، بود (بیانات در دیدار مردم قم، ۱۳۹۸/۱۰/۱۸).
۴	انقلابی بودن	یک نکته مهم این است که در مسائل داخل کشور - چون این حرف‌ها غالباً ناظر به مبارزات منطقه‌ای و فعالیت‌های منطقه‌ای او بود - اهل حزب و جناح و مانند اینها نبود، لکن به شدت انقلابی بود. انقلاب و انقلابی‌گری خط قرمز قطعی او بود؛ این را بعضی‌ها سعی نکنند کمرنگ کنند، این واقعیت او است؛ ذوب در انقلاب بود،

گزاره راهبردی	مفهوم کلی	ردیف
<p>انقلابی‌گری خط قرمز او بود. در این عوالم تقسیم به احزاب گوناگون و اسم‌های مختلف و جناح‌های مختلف و مانند اینها نبود اما در عالم انقلابی‌گری چرا، به‌شدت پایبند به انقلاب، پایبند به خط مبارک و نورانی امام راحل (رضوان... علیه) بود (بیانات در دیدار مردم قم، ۱۳۹۸/۱۰/۱۸).</p>		
<p>قهرمان ملت ایران است، به‌خاطر اینکه ملت ایران داشته‌های فرهنگی خودش و معنوی خودش و انقلابی خودش را و ارزش‌های خودش را در او متبلور دید، در او مجسم دید. ایشان هنوز زنده بود و رفت‌وآمد می‌کرد - خیلی هم معمولی؛ هیچ پیرایه‌ای هم برای خودش قائل نبود - که من می‌دیدم در این خیابان‌ها عکس‌های او را زده‌اند و به او افتخار می‌کنند. وقتی شهید شد، فقط انقلابی‌ها نبودند که او را تکریم کردند و بزرگداشت برای او در ذهن و عالم واقع و خارج ایجاد کردند [بلکه] همه اقشار نسبت به او - حتی کسانی که انتظار نمی‌رفت نسبت به یک عنصر انقلابی، این جور ابراز احساسات بکنند - ابراز احساسات کردند؛ چرا؟ به‌خاطر همین: تبلور ارزش‌های فرهنگی ایرانی و ایران بود؛ این خیلی باارزش است (بیانات در دیدار دست‌اندرکاران مراسم سالگرد شهادت حاج قاسم سلیمانی و خانواده شهید سلیمانی، ۱۳۹۹/۰۹/۲۶).</p>		
<p>... شجاعت و مقاومت جزء خصلت‌های ایرانی است. زبونی و عقب‌نشینی و انفعال و مانند اینها ضد روحیه ملی ماست. آنهایی که ادعای ملیت می‌کنند و عملاً زبونی از خودشان نشان می‌دهند، دچار تناقضند و او مظهر شجاعت بود، مظهر مقاومت بود؛ این را همه مشاهده می‌کردند و می‌دیدند (بیانات در دیدار دست‌اندرکاران مراسم سالگرد شهادت حاج قاسم سلیمانی و خانواده شهید سلیمانی، ۱۳۹۹/۰۹/۲۶).</p>	<p>شجاعت و مقاومت</p>	<p>تبلور ارزش‌های ایرانی اسلامی در شهید</p> <p>۵</p>
<p>دارای درایت و تیزهوشی بود، خیلی تیزهوش بود؛ [در این مورد] خیلی نکات هست. این مسئله بروز یک جریان به‌ظاهر مذهبی متمایل به یکی از فرقه‌ها و علیه مقاومت را ایشان مدت‌ها قبل پیش‌بینی کرد که به من گفت. گفت [طبق] آن چیزی که من دارم می‌بینم در وضع دنیای اسلام - اسم آورد از بعضی از کشورها - یک جریانی دارد به‌وجود می‌آید؛ بعد از مدتی داعش به‌وجود آمد. آدم بادرایتی بود، آدم باهوشی بود. در اداره اموری که با کشورها ارتباط داشت و او در آنها دخیل بود، با کمال عقل و درایت رفتار می‌کرد؛ این را بنده کاملاً حس می‌کردم. خب، ما دائماً درحال ارتباط بودیم در مسائل گوناگون؛ بادرایت بود. این هم یکی از خصوصیات ایرانی است، یکی از خصوصیات داشته‌های فرهنگی ما ملت ایران است (بیانات در دیدار دست‌اندرکاران مراسم سالگرد شهادت حاج قاسم سلیمانی و خانواده شهید سلیمانی، ۱۳۹۹/۰۹/۲۶).</p>	<p>درایت و تیزهوشی</p>	

گزاره راهبردی	مفهوم کلی	ردیف
<p>روحیه فداکاری و نوع دوستی داشت، یعنی برایش این ملت و آن ملت و مانند اینها [مطرح] نبود؛ نوع دوست بود، واقعاً حالت فداکاری برای همه داشت. از طرفی اهل معنویت و اخلاص و آخرت جویی بود؛ واقعاً معنوی بود، واقعاً اهل معنا و اهل اخلاص بود، و اهل تظاهر نبود. خب اینها مجموعه مکارم اخلاق است، اینها مکارم بارزشی است. این را مردم دیدند؛ این تبلور پیدا کرد در این آدم؛ در بیابانهای فلان کشور و فلان کشور و روی کوهها و در مقابل دشمنان گوناگون رفت، و این ارزشهای فرهنگی ایرانی را در واقع مجسم کرد، متبلور کرد، نشان داد؛ پس قهرمان ملت ایران شد (بیانات در دیدار دست‌اندرکاران مراسم سالگرد شهادت حاج قاسم سلیمانی و خانواده شهید سلیمانی، ۱۳۹۹/۰۹/۲۶).</p>	روحیه فداکاری و نوع دوستی	
<p>گفتیم قهرمان امت اسلامی است؛ چرا؟ چون شهید سلیمانی با حرکات خود و بالاخره با شهادت خود - شهادتش هم مکمل این معنا بود - اسم رمز برانگیختگی و بسیج مقاومت در دنیای اسلام شد. الان در دنیای اسلام هرجایی که بنای مقاومت در مقابل زورگویی استکبار را داشته باشند، مظهرشان و اسم رمزشان شهید سلیمانی است. در کشورهای مختلف او را احترام می‌کنند، تکریم می‌کنند، عکسش را می‌زنند، نامش را پخش می‌کنند، برایش مجلس درست می‌کنند. در واقع ایشان نرم‌افزار مقاومت را و الگوی مبارزه را به ملت‌ها تعلیم کرد، به ملت‌ها سرایت داد، در ملت‌ها رایج کرد؛ اینها خب نقش‌های خیلی مهم و بسیار حساسی است؛ لذا است که ایشان به معنای واقعی کلمه، یک شخصیت برجسته و یک چهره قهرمانی اسلامی است (بیانات در دیدار دست‌اندرکاران مراسم سالگرد شهادت حاج قاسم سلیمانی و خانواده شهید سلیمانی، ۱۳۹۹/۰۹/۲۶).</p>	قهرمان امت اسلامی	۶
<p>من البته - همچنان که قبلاً هم در سال گذشته تأکید کردم و مکرر هم گفته‌ام - به دولت جوان و حزب‌اللهی معتقدم و به آن امیدوارم و البته دولت جوان صرفاً به معنای این نیست که باید یک رئیس دولت جوان، آن هم مثلاً جوان به معنای ۳۲ ساله داشته باشد؛ نه، دولت جوان، [یعنی] یک دولت سرپا و بانشاط و آماده‌ای که در سنینی باشد که بتواند تلاش کند و کار بکند و خسته و از کار افتاده نباشد؛ منظور این است. بعضی‌ها تا سنین بالا هم به یک معنا جوانند؛ حالا همین شهید عزیزی که شما از او اسم بردید - شهید سلیمانی و بنده شب و روز به یاد او هستم - شصت و چند سال سنش بود، ایشان که خیلی جوان نبود؛ اگر ده سال دیگر هم زنده می‌ماند و بنده زنده می‌ماندم و بنا بود که من مشخص بکنم، او را در همین جا نگه می‌داشتم، یعنی کنار نمی‌گذاشتم او را که جوان هم نبود؛ بنابراین بعضی اوقات افرادی که در سنین جوانی هم نیستند، کارهای جوانانه خوبی را می‌توانند انجام بدهند (بیانات در ارتباط تصویری با نمایندگان تشکل‌های دانشجویی، ۱۳۹۹/۰۲/۲۸).</p>	بانشاط و فعال بودن مثل یک جوان	

۲. مؤلفه‌های سیاسی مکتب شهید سلیمانی

با تحلیل مضمون وصیت‌نامه و سخنرانی‌های شهید سلیمانی، اصول و مؤلفه‌های سیاسی ذیل استخراج شد:

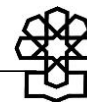
۱. ولایتمداری،
 ۲. اعتقاد به مرکزیت و محوریت جمهوری اسلامی ایران در جهان اسلام،
 ۳. خصوصیات اساسی برای مسئولان در جمهوری اسلامی ایران،
 ۴. جایگاه نیروهای مسلح (حق نیروهای مسلح بر مردم و حق مردم بر نیروهای مسلح).
- علت بیان و توضیح جداگانه برخی اصول در این مؤلفه‌ها، پرداخت بیشتر و اهمیت بیشتر آن اصل در تفکرات شهید سلیمانی بوده است. همچنین علت دیگر بیان خود سردار است که برخی اصول را در ذیل مبحث اصول اساسی وحدت‌بخش بیان کرده‌اند.

اصل اول: ولایتمداری

ولایتمداری از محورهای اصلی سیره عملی و نظری شهید سلیمانی است. ایشان نه تنها در عمل و رفتار خود ولایتمداری را اثبات کردند، بلکه همیشه دیگران را نیز به گردآمدن حول محور ولایت دعوت کرده‌اند.

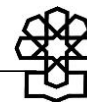
جدول ۲. گزاره‌های راهبردی «ولایتمداری» در سخنان و وصیت‌نامه شهید سلیمانی

مفهوم کلی	گزاره راهبردی
۱ اصل بودن ولایت فقیه در جمهوری اسلامی	<p>بالاترین شأن شرعی حکومتی و قانونی جامعه ما ولایت فقیه است، این شأن شرعی بزرگ و عظیم هم نسبت به فرهنگ نه ابداعی جنگ، بلکه فرهنگ اصیل دینی ما بوده که در جنگ تبلور و عینیت پیدا کرد، به‌طور واقعی، همه‌گیر و فراوان به ظهور رسید و به آن افتخار می‌کنیم (۳ خردادماه ۱۳۸۵).</p> <p>برادران و خواهران عزیز ایرانی من، مردم پرافتخار و سربلند که جان من و امثال من، هزاران بار فدای شما باد، کما اینکه شما صدها هزار جان را فدای اسلام و ایران کردید؛ از اصول مراقبت کنید، اصول یعنی ولی فقیه، خصوصاً این حکیم، مظلوم، وارسته در دین، فقه، عرفان، معرفت؛ خامنه‌ای عزیز را جان خود بدانید، حرمت او را مقدسات بدانید (وصیت‌نامه).</p> <p>اصل اساسی نگاه‌دارنده این نظام، ولی فقیه است. این برای ما مثل قرآن ناطق است. با جانمان و خونمان در همه آحادمان دفاع می‌کنیم، جانمان را هزاران بار می‌دهیم. امروز، برای ما، اصل نظام است ... این نظامی که صدها سال در درون کتاب‌ها نهفته بود. اما با هنر و شجاعت خودش از دل کتاب‌ها بیرون آورد. کاری که هیچ عالمی در عالم اسلام، نه شیعه و نه سنی، نتوانست بکند. یک نظام را به‌عنوان جمهوری اسلامی تأسیس کرد. با هیچ نظامی قابل مقایسه نیست. دقت کنید و تعمق کنید. اینکه امام (ره) فرمودند، حفظ این نظام از نماز واجب‌تر است، دلیلش همین است (۴ مردادماه ۱۳۹۷).</p>

گزاره راهبردی	مفهوم کلی	ردیف
<p>امروز فرارگاه حسین بن علی، ایران است. بدانید جمهوری اسلامی حرم است و این حرم اگر ماند، دیگر حرم‌ها می‌مانند. اگر دشمن، این حرم را از بین برد، حرمی باقی نمی‌ماند، نه حرم ابراهیمی و نه حرم محمدی (ص). (وصیت‌نامه).</p>	<p>یکی دانستن ولایت‌فقیه با راه پیامبر (ص) و ائمه (ع)</p>	۲
<p>دوست دارم کرمان همیشه و تا آخر با ولایت بماند. این ولایت، ولایت علی بن ابی‌طالب است و خیمه او خیمه حسین فاطمه است، دور آن بگردید. با همه شما هستیم. می‌دانید در زندگی به انسانیت و عاطفه‌ها و فطرت‌ها بیشتر از رنگ‌های سیاسی توجه کردم. خطاب من به همه شماست که مرا از خود می‌دانید، برادر خود و فرزند خود می‌دانید (وصیت‌نامه).</p>		
<p>اگر ملتی فاقد یک رهبری هوشمند، یک رهبری حکیم، بصیر، آگاه و متقی باشد، شکست می‌خورد، چرا بیداری اسلامی در کشورهای عربی منجر به موفقیت نشد؟ مردم مصر، تونس، لیبی به صحنه آمدند، بیداری اسلامی بود، اما چرا این بیداری اسلامی نتوانست به یک انقلاب اسلامی دیگری تبدیل شود؟ دلیل اصلی آن این بود توده‌ها، فرسنگ‌ها جلوتر از رهبران بودند و ملت‌ها فاقد رهبری بودند، چرا اخوان‌المسلمین این‌گونه در مصر فرو ریخت؟ حکومت داشت، حکومت تأسیس کرد، پارلمان تشکیل داد، اما چرا مصر بزرگ موفق نشد؟ رهبری. اگر ملتی فاقد این عامل بود، این ملت اگر دنیایی ثروت داشته باشد، ناموفق است. عامل موفقیت ملت ما در طول این ۴۰ سال و این پیشرفت عظیمی که امروز ایران را به‌عنوان محور و قطب عالم اسلامی تبدیل کرده است، برجسته‌ترین آن رهبری بوده است، ملت ایران بودند. وقتی رهبری کما اینکه امروز در جامعه مقام معظم رهبری فرسنگ‌ها در جلوی ملتش دیده‌بانی می‌کند، مراقبت می‌کند، به‌موقع فریاد می‌زند، اعلام آماده باش می‌کند، ملت را بسیج می‌کند و به مسئولین جهت می‌دهد، رمز اصلی موفقیت این ملت رهبری است (۳۰ شهریورماه ۱۳۹۶).</p>	<p>نبود رهبری عامل شکست ملت</p>	۳
<p>امروز راه موفقیت ما در دو چیز است، یکی پیروی از رهبرمان این حکیم وارسته والامقام که همه وجودش با وجود امام (ره) عجین شده است، پیروی مطلق از او، من متأسفم بعضی‌هایی که از نام پیروی از خط امام (ره) یا پیروی از امام (ره) را بر خود می‌گذارند، به‌جای نامه سرگشاده نوشتن به استکبار و صهیونیسم و دشمن، نامه سرگشاده به ولی ایستاده در خط مقدم در مقابل دشمن می‌نویسند، این هنر است؟! این نامش خط امام (ره) است؟! خط امام (ره) این است که آبرو را بر دست بگیرید به خدمت او بروید، این بر آبروی شما می‌افزاید نه اینکه در گوشه‌ای کز بکنید، علیه نظامی که امام (ره) تأسیس کرده است و بیش از ۲۰۰ هزار نفر پای آن شهید شده‌اند پز اپوزیسیون را بدهید! این غلط است. البته خیلی‌ها مثل کف روی آب بودند، تحمل نکردند فرار کردند رفتند (۲۲ بهمن‌ماه ۱۳۹۶).</p>	<p>معنای واقعی خط امامی بودن</p>	۴
<p>سخنی کوتاه از یک سرباز ۴۰ ساله در میدان، به علمای عظیم‌الشأن و مراجع گرانقدر که موجب روشنایی جامعه و سبب زدودن تاریکی مراجع عظام تقلید؛ سربازتان از یک برج دیده‌بانی دید که اگر این نظام آسیب ببیند، دین و آنچه از ارزش‌های آن [که] شما در حوزه‌ها استخوان خرد کرده‌اید و زحمت کشیده‌اید، از بین می‌رود. این دوره‌ها با همه دوره‌ها متفاوت است، این بار اگر مسلط شدند، از اسلام چیزی باقی نمی‌ماند. راه صحیح، حمایت بدون هرگونه ملاحظه از انقلاب، جمهوری اسلامی و ولی‌فقیه است.</p>	<p>لزوم حمایت همگانی از ولی‌فقیه</p>	۵

گزاره راهبردی	مفهوم کلی	ردیف
<p>من با عقل ناقص خود می‌دیدم برخی خناسان سعی داشتند و دارند که مراجع و علمای مؤثر در جامعه را با سخنان خود و حالت حق‌به‌جانگی به سکوت و ملاحظه بکشانند. حق واضح است؛ جمهوری اسلامی و ارزش‌ها و ولایت‌فقیه میراث امام خمینی (رحمه ... علیه) هستند و می‌بایست مورد حمایت جدی قرار گیرند. من حضرت آیت‌...العظمی خامنه‌ای را خیلی مظلوم و تنها می‌بینم. او نیازمند همراهی و کمک شماست و شما حضرات با بیانتان و دیدارهایتان و حمایت‌هایتان با ایشان می‌بایست جامعه را جهت دهید. اگر این انقلاب آسیب دید، حتی زمان شاه ملعون هم نخواهد بود، بلکه سعی استکبار بر الحادگری محض و انحراف عمیق غیرقابل برگشت خواهد بود (وصیت‌نامه).</p>		
<p>برادران و خواهران عزیز ایرانی من، مردم پرافتخار و سربلند که جان من و امثال من، هزاران بار فدای شما باد، کمالینکه شما صدها هزار جان را فدای اسلام و ایران کردید؛ از اصول مراقبت کنید، اصول یعنی ولی‌فقیه، خصوصاً این حکیم، مظلوم، وارسته در دین، فقه، عرفان، معرفت؛ خامنه‌ای عزیز را جان خود بدانید، حرمت او را مقدسات بدانید (وصیت‌نامه).</p>		
<p>امام (ره) که خداوند او را با انبیا و اولیا قرین رحمت کند، حق بزرگی به گردن همه ما و شما دارد. امام کاری کرد کارستان، هیچ عاملی در تاریخ شیعه، هیچ مرجعی در تاریخ شیعه، نه دیروز و نه امروز قادر نبود کاری که امام انجام داد، انجام دهد. امام در اوج ناباوری حتی در زمان مخالفت بعضی از برجستگان عالم تشیع که نمی‌خواهم اسم ببرم در اینجا، امام تأسیس حکومت اسلامی را در فکر پروراند و در اولین فرصت به مورد اجرا گذاشت (۱۴ اردیبهشت ۱۳۹۵).</p>	<p>تشکیل جمهوری اسلامی مدیون تلاش ولی‌فقیه</p>	<p>۶</p>
<p>امروز مقام معظم رهبری با خون دل با تمام وجود از آن مراقبت می‌کند و در هر نطقی به امام (ره) استناد می‌کند به‌عنوان یک مرجعی در پایه‌گذاری همه موضوعات اساسی (۲۹ مردادماه ۱۳۹۶).</p>	<p>امام خامنه‌ای استمرار راه امام خمینی (ره)</p>	<p>۷</p>
<p>برادران و خواهرانم! جهان اسلام پیوسته نیازمند رهبری است؛ رهبری متصل به و منصوب شرعی و فقهی معصوم، خوب می‌دانید منزّه‌ترین عالم دین که جهان را تکان داد اسلام را احیا کرد، یعنی خمینی بزرگ و پاک ما، ولایت‌فقیه را تنها نسخه نجات‌بخش این امت قرار داد؛ لذا چه شما که به‌عنوان شیعه به آن اعتقاد دینی دارید و چه شما به‌عنوان سنی اعتقاد عقلی دارید، بدانید [باید] به دور از هرگونه اختلاف، برای نجات اسلام خیمه ولایت را رها نکنید. خیمه، خیمه رسول... است. اساس دشمنی جهان با جمهوری اسلامی، آتش زدن و ویران کردن این خیمه است، دور آن بچرخید. وای، وای، وای... این خیمه اگر آسیب دید، بیت‌...الحرام و مدینه حرم رسول!..... و نجف، کربلا، کاظمین، سامرا و مشهد باقی نمی‌ماند؛ قرآن آسیب می‌بیند (وصیت‌نامه).</p>	<p>ولایت‌فقیه اساس دشمنی جهان با جمهوری اسلامی</p>	<p>۸</p>

در نظر شهید سلیمانی ولایت فقیه یک اصل اساسی در نظام جمهوری اسلامی است که به هدایت و ارشاد امام خمینی (ره) به ثمر نشسته است و حضرت آیت...العظمی خامنه‌ای ادامه دهنده و استمرار بخش این راهند. تشکیل جمهوری اسلامی فعلی با مختصات کنونی مدیون اندیشه‌های امام خمینی (ره) است که توانست با عملیاتی کردن تلفیق مذهب و اداره مملکت و نیز قرارداد دستگاه ولایت فقیه در رأس هرم جمهوری اسلامی، جامعه‌ای اسلامی با پشتیبانی اسلام و نیز مجری احکام اسلام ایجاد کند. در نگاه ایشان ولایت فقیه همان ادامه راه پیامبر (ص) و نیز ائمه معصومین (ع) است که باید به مثابه یک امر مقدس با آن رفتار کرد و آن را یک خط قرمز در کلیه تعاملات سیاسی اجتماعی دانست. یعنی محور تمامی مباحثات و مناظرات سیاسی باید اتفاق بر محور ولایت باشد و اتفاق و وحدت فقط در صورتی قابل قبول خواهد بود که حول محور ولایت تحقق یابد.

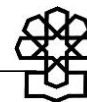
هر موفقیتی که در کل جهان اتفاق می‌افتد با وجود یک رهبر می‌تواند میسر شود. سردار سلیمانی با اشاره به جنبش‌های بیداری اسلامی، علت به نتیجه نرسیدن آنها را نداشتن رهبری عنوان کرده است. از نظر سردار سلیمانی وجود رهبری یک عامل مهم و اساسی برای موفقیت هر جنبش و حتی هر حکومتی است. از سویی دیگر ایشان به ضرورت حمایت همگانی از ولی فقیه اشاره می‌کنند و از مردم ایران و مسلمانان جهان می‌خواهند تا از ولی فقیه حمایت کرده و دستورات او را اجرایی کنند. ایشان علت دشمنی جهانی استکبار با جمهوری اسلامی را نیز وجود ولایت فقیه و ماهیت ضد استکباری ولی فقیه می‌داند. همچنین به تلاش‌های دشمنان برای ضربه زدن به نهاد ولی فقیه و شخص ولی فقیه اشاره کرده و از مراجع تقلید می‌خواهند تا همواره پشتیبان ولی فقیه باشند و به حرکات دشمنان در فاصله انداختن میان مراجع و ولی فقیه دقت داشته باشند.

اصل دوم: اعتقاد به مرکزیت و محوریت جمهوری اسلامی در جهان اسلام

سردار سلیمانی بارها اعلام کرده و در عمل نیز این نکته را به نیروهای داخلی و خارجی گوشزد کرده بودند که جمهوری اسلامی خیمه اصلی جهان اسلام است و علت دشمنی‌ها با جمهوری اسلامی به دلیل همین مرکزیت و اهمیت آن برای اسلام و جهان اسلام است. از منظر ایشان برای حفظ و تقویت اسلام و امت اسلامی باید با مرکزیت جمهوری اسلامی و ولی فقیه عمل کرد.

جدول ۳. گزاره‌های راهبردی « اعتقاد به مرکزیت و محوریت جمهوری اسلامی در جهان اسلام »
در سخنان و وصیت‌نامه شهید سلیمانی

ردیف	مفهوم کلی	گزاره راهبردی
۱	لزوم پذیرفتن جمهوری اسلامی به‌عنوان مرکز اسلام و تشیع	خواهران و برادران مجاهد در این عالم، ای کسانی که سرهای خود را برای خداوند عاریه داده‌اید و جان‌ها را بر کف دست گرفته و در بازار عشق‌بازی به سوق فروش آمده‌اید، عنایت کنید: جمهوری اسلامی، مرکز اسلام و تشیع است (وصیت‌نامه).
۲	تداعی اسلام در جمهوری اسلامی	وصیت می‌کنم اسلام را در این برهه که تداعی یافته در انقلاب اسلامی و جمهوری اسلامی است، تنها نگذارید. دفاع از اسلام نیازمند هوشمندی و توجه خاص است. در مسائل سیاسی آنجا که بحث اسلام، جمهوری اسلامی، مقدسات و ولایت‌فقیه مطرح می‌شود، اینها رنگ خدا هستند؛ رنگ خدا را بر هر رنگی ترجیح دهید (وصیت‌نامه). امام (ره) مهندس معمار اسلام بود، اسلام‌شناس بود، اولین قدم امام (ره) این بود که امام (ره) آمد از حوزه شروع کرد، درواقع حوزه را از عزلت‌نشینی و گوشه‌گیری خارج کرد و وارد سیاست کرد، امام (ره) به‌دلیل اینکه شناخت دقیقی از اسلام داشت، در بُعد اسلام هم مهندس بود و هم معمار بود، این نظام را پایه‌گذاری کرد، یک نظام به‌تمام معنا در ابعاد گوناگون فولادین، این کارویژه امام (ره) بود و امام (ره) انجام داد. در فکر امام (ره) فقاقت و حکمت و عرفان همه با هم عجین بود و در سیاست وارد شد، اینها را جدا کرد، اینها را وارد کرد، لذا اصلاً مسیر روحانیت را، اما نه‌تنها برای روحانیت اسلام حتی برای روحانیت مسیحی هم حرف زد، امام (ره) همان تلاشی که در ریشه‌کنی اسلام آمریکایی از ایران داشت، همان نگاه را به ریشه‌کنی مسیحیت آمریکایی در جهان مسیحیت داشت (۲۲ بهمن‌ماه ۱۳۹۶).
۳	اسلام پشتوانه ایران و ایران در خدمت اسلام	بدانید که می‌دانید مهم‌ترین هنر خمینی عزیز این بود که اول اسلام را به پشتوانه ایران آورد و سپس ایران را در خدمت اسلام قرار داد. اگر اسلام نبود و اگر روح اسلامی بر این ملت حاکم نبود، صدام چون گرگ درنده‌ای این کشور را می‌درید؛ آمریکا چون سگ هاری همین عمل را می‌کرد، اما هنر امام این بود که اسلام را پشتوانه آورد؛ عاشورا و محرم، صفر و فاطمیه را به پشتوانه این ملت آورد، انقلاب‌هایی در انقلاب ایجاد کرد، به این دلیل در هر دوره هزاران فداکار جان خود را سپرد شما و ملت ایران و خاک ایران و اسلام نموده‌اند و بزرگ‌ترین قدرت‌های مادی را دلیل خود نموده‌اند. عزیزانم، در اصول اختلاف نکنید (وصیت‌نامه). امام آمد اسلام ناب را کاوش کرد، آن را در چارچوب قامت این ملت، این خیلی مسئله مهمی است، این از آن ذکاوت امام و از حکمت امام برمی‌آید. امام ملتی را شایسته این کار دید، این ملت، ملت ایران بود. این تنها برای نجات اسلام نبود. برای نجات ایران هم بود (۱۴ اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۵). رسول معظم اسلام، قریب ۱۰ سال حکومت کرد که این قله است. امام (رض) ۱۰ سال حکومت کرد، اما تأثیر امام بر جامعه ما بیش از تأثیر تمام حکومت در بیش از ۵۰ سال بوده است. قله، وقتی یک قله مرتفعی بود اثر می‌گذارد (۱۴ اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۵). آن چیزی که کشور را انسجام بخشید و قدرت مقاومت به کشور داده است در همه دوره‌های مختلف این اسلام بوده است (۲۹ بهمن‌ماه ۱۳۹۶).

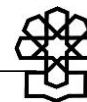

گزاره راهبردی	مفهوم کلی	ردیف
<p>جمهوری اسلامی با دو ویژگی در عالم اسلامی تأثیرگذار بوده است، یکی ویژگی ساختاری نظام اسلامی است، اصل ساختار نظام اسلامی، این هیكلیه حاکم بر نظام اسلامی، نفس این برای دگرگونی این مهم موضوعیت دارد، ویژگی‌هایی که در درون جمهوری اسلامی وجود دارد، این منزوجیت مذهب و مردم، دموکراسی و مذهب، به نحوی که هیچ کدام دیگری را مغموم نکنند، از دور خارج نکنند، نه دموکراسی به نفع مذهب آسیب ببیند و نه مذهب به خاطر دموکراسی آسیب ببیند، این خیلی پردازش دقیق، درست و حکیمانهای بود که امام (ره) انجام داد. در بُعد ساختار این نظام از قانون اساسی که تبلور حقیقی بخشی از کتاب... است تا ولایت فقیه که در جایگاه عترت... و عترت نبی اسلام نشسته است و مجموعه این ساختار، مجلس شورای اسلامی، مجالس دیگر، موضوعات مختلف دیگر (۲۴ بهمن ماه ۱۳۹۲).</p>	<p>وجوه تأثیر ایران در جهان اسلام</p>	<p>۴</p>
<p>من با عقل ناقص خود می‌دیدم برخی خناسان سعی داشتند و دارند که مراجع و علمای مؤثر در جامعه را با سخنان خود و حالت حق به جانبی به سکوت و ملاحظه بکشانند. حق واضح است؛ جمهوری اسلامی و ارزش‌ها و ولایت فقیه میراث امام خمینی (رحمه... علیه) هستند و می‌بایست مورد حمایت جدی قرار گیرند. من حضرت آیت... العظمی خامنه‌ای را خیلی مظلوم و تنها می‌بینم. او نیازمند همراهی و کمک شماست و شما حضرات با بیانتان و دیدارهایتان و حمایت‌هایتان با ایشان می‌بایست جامعه را جهت دهید. اگر این انقلاب آسیب دید، حتی زمان شاه ملعون هم نخواهد بود، بلکه سعی استکبار بر الحادگری محض و انحراف عمیق غیر قابل برگشت خواهد بود (وصیت‌نامه).</p>	<p>آسیب دیدن اسلام در صورت آسیب وارد شدن به جمهوری اسلامی</p>	<p>۵</p>
<p>برادران و خواهرانم! جهان اسلام پیوسته نیازمند رهبری است؛ رهبری متصل به و منصوب شرعی و فقهی معصوم. خوب می‌دانید منزه‌ترین عالم دین که جهان را تکان داد اسلام را احیا کرد، یعنی خمینی بزرگ و پاک ما، ولایت فقیه را تنها نسخه نجات بخش این امت قرار داد؛ لذا چه شما که به عنوان شیعه به آن اعتقاد دینی دارید و چه شما به عنوان سنی اعتقاد عقلی دارید، بدانید [باید] به دور از هرگونه اختلاف، برای نجات اسلام خیمه ولایت را رها نکنید. خیمه، خیمه رسول... است. اساس دشمنی جهان با جمهوری اسلامی، آتش زدن و ویران کردن این خیمه است، دور آن بچرخید. و... و... و... این خیمه اگر آسیب دید، بیتا... الحرام و مدینه حرم رسول... و نجف، کربلا، کاظمین، سامرا و مشهد باقی نمی‌ماند؛ قرآن آسیب می‌بیند (وصیت‌نامه).</p>	<p>امروز مظهر همه این قدرت اسلام، ایران است، مظهر همه این قدرت جمهوری اسلامی است و اگر در این مظهر خدش‌های وارد شود همه عالم اسلامی سیلی می‌خورد که سال‌ها کسی نمی‌تواند آن را برگرداند باید کار کند، همان طوری که این شهید و آن شهید گلوی خودش را دم تیغ می‌دهد ما باید استراحت خودمان را دم شلاق بدهیم، اگر این کار را کردیم مجاهدت کردیم (۲۹ مرداد ماه ۱۳۹۶).</p>	<p>۶</p>
<p>جمهوری اسلامی، امروز سربلندترین دوره خود را طی می‌کند. بدانید مهم نیست که دشمن چه نگاهی به شما دارد، دشمن به پیامبر شما چه نگاهی داشت و [دشمنان] چگونه با پیامبر خدا و اولادش عمل کردند، چه اتهاماتی به او زدند، چگونه با فرزندان</p>	<p>عدم توجه به شبهات دشمن در خصوص جمهوری اسلامی</p>	<p>۶</p>

گزاره راهبردی	مفهوم کلی	ردیف
مطهر او عمل کردند؟ مذمت دشمنان و شماتت آنها و فشار آنها، شما را دچار تفرقه نکند (وصیت‌نامه).		
امروز دفاع از نظام اسلامی مساوی است با دفاع از اسلام. چرا امام فرمود دفاع از نظام از اوجب واجبات است؟ هیچ واجبی به پای دفاع از نظام نمی‌رسد. آن را از نماز واجب‌تر دانست. نماز اگر قضا شد امکان مجدد آن وجود دارد، اما نظام اگر آسیب دید، نماز آسیب می‌بیند، دین آسیب می‌بیند، به این دلیل امام حفظ نظام را اوجب واجبات و واجب‌تر از نماز دانستند (۱۴ اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۲).	دفاع از نظام اسلامی یعنی دفاع از اسلام	۷

سردار سلیمانی به‌عنوان یک رزمنده اسلامی در میان امت اسلامی شناخته شده‌اند، ایشان سال‌ها مسئولیت نیروی قدس سپاه پاسداران انقلاب اسلامی را برعهده داشته‌اند و در میان نیروهای رزمنده جهان اسلام زندگی کرده و رهبری آنها و همکاری با آنها را برعهده داشته‌اند. ایشان با توجه به این تجربه عظیم خود در میان امت اسلامی و با شناخت وسیع خود از مسائل اساسی جهان اسلام، به تمامی مبارزان در جبهه اسلامی توصیه می‌کنند که جمهوری اسلامی را به‌عنوان یک مرکز و محور در جهان اسلام به رسمیت شناخته و آن را حمایت کنند. زیرا در نگاه ایشان اسلام در نظام جمهوری اسلامی تداعی کرده است. اسلام اصلی‌ترین پشتوانه تشکیل جمهوری اسلامی است و ازسویی دیگر جمهوری اسلامی ایران در خدمت اسلام است.

سردار سلیمانی همواره بر این امر معتقد بودند که جمهوری اسلامی دژ مستحکم امت اسلامی است و اگر آسیبی به این دژ وارد شود، قطعاً موجب خسارت به اسلام و امت اسلامی خواهد شد. ایشان این هشدار را بارها به امت اسلامی، مراجع و مردم گوشزد کردند. ایشان جمهوری اسلامی را مظهر همه قدرت اسلام می‌دانند که خدشه وارد شدن بر آن را مساوی با سیلی خوردن همه عالم اسلامی است. با این مقدمه ایشان دفاع از جمهوری اسلامی ایران را دفاع از اسلام دانسته و آن را تفسیر بیان حضرت امام از «اوجب واجبات خواندن حفظ نظام» دانسته‌اند، زیرا با آسیب دیدن ایران، اسلام و مؤلفه‌های اسلامی آسیب می‌بیند.

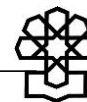
اصل سوم: خصوصیات اساسی برای مسئولان در جمهوری اسلامی ایران

سردار سلیمانی جبهه‌بندی‌های سیاسی مرسوم در شرایط فعلی کشور را قبول نداشتند و در تقسیم‌بندی‌های اصلاح‌طلب و اصولگرا به دنبال پیگیری اصول اساسی بودند که فارغ از هر گرایشی باید یک مسئول در جمهوری اسلامی دارای آن ویژگی‌ها باشد. ایشان اصول کلی‌ای را بیان می‌کنند که گروه‌های سیاسی باید در آنها اشتراک داشته باشند و این شروط اساسی برای مسئولیت گرفتن در جمهوری اسلامی است.

جدول ۴. گزاره‌های راهبردی « خصوصیات اساسی برای مسئولان در جمهوری اسلامی ایران » در سخنان و وصیت‌نامه شهید سلیمانی

ردیف	مفهوم کلی	گزاره راهبردی
۱	اعتقاد به جمهوری اسلامی و مبانی آن	اعتقاد حقیقی به جمهوری اسلامی و آنچه مبنای آن بوده است؛ از اخلاق و ارزش‌ها تا مسئولیت‌ها؛ چه مسئولیت در قبال ملت و چه در قبال اسلام (وصیت‌نامه). من به برادران عزیز جوان خودمان می‌گویم که کاری ندارم کسی حرف مرا قبول دارد یا خیر. ما بعضی از اصول برایمان مهم هستند و بعضی نیستند، بلکه فروع هستند. حفظ جناح فرع است و اصل ولی فقیه است. اصل جمهوری اسلامی است. اصل نظام اسلامی است. اینجا جایی است که اگر به خطر افتاد، اگر کسی با آن مواجه شد، ما با جانمان مواجه می‌شویم. آدم‌ها آدم هستند و می‌روند. قاسم سلیمانی می‌رود و قاسم سلیمانی جدید می‌آید. احزاب و جریان‌ها اصل نیستند بلکه اصول را توجه کنیم. اگر می‌خواهیم به وحدت حقیقی برسیم، باید جامعه را در همه سطوح به اصول متوجه کنیم. اصول اینها هستند. اصول خیلی طول و عرض گسترده‌ای ندارد و همین چند تاست (۴ مردادماه ۱۳۹۷).
۲	به‌کارگیری افراد پاک‌دست و معتقد و خدمتگزار به مردم	به‌کارگیری افراد پاک‌دست و معتقد و خدمتگزار به ملت، نه افرادی که حتی اگر به میز یک دهستان هم برسند خاطره خان‌های سابق را تداعی می‌کنند (وصیت‌نامه).
۳	بیان صریح اصول و وحدت حول مسائل اساسی	نکته‌ای کوتاه خطاب به سیاسیون کشور دارم: چه آنهایی [که] اصلاح‌طلب خود را می‌نامند و چه آنهایی که اصولگرا. آنچه پیوسته در رنج بودم این‌که عموماً ما در دو مقطع، خدا و قرآن و ارزش‌ها را فراموش می‌کنیم، بلکه فدا می‌کنیم. عزیزان، هر رقابتی با هم می‌کنید و هر جدلی با هم دارید، اما اگر عمل شما و کلام شما یا مناظره‌هایتان به‌نحوی تضعیف‌کننده دین و انقلاب بود، بدانید شما مغضوب نبی مکرم اسلام و شهدای این راه هستید؛ مرزها را تفکیک کنید. اگر می‌خواهید با هم باشید، شرط با هم بودن، توافق و بیان صریح حول اصول است (وصیت‌نامه).

رتبه	مفهوم کلی	گزاره راهبردی
		<p>از موضوعات مهمی که باید به آن عنایت داشته باشیم که بتوانیم این عزت امروز را حفظ بکنیم یکی وحدت جامعه ماست، وحدت در جامعه امروز به این نیست که ما حول یک نفر در یک انتخاباتی اشتراک نظر داشته باشیم، مهم‌ترین مؤلفه وحدت این است که ما پیرامون موضوعات اصولی وحدت داشته باشیم، مهم‌ترین موضوع اساسی وحدت حول دشمن است (۱ مهرماه ۱۳۹۵).</p>
		<p>این موضوع مهم است نمی‌شود در یک نبردی که وجود دارد بین دشمنان و بین عالم اسلامی و بین ملت و عزت ایران، دو صدا وجود داشته باشد، یک عده دشمن را دوست بدانند، به وعده‌های کاذب دشمن دل ببندند، این دوصدایی اینک کسی در جایگاهی بخواهد دشمن را دوست‌نما کند، این خیانت است، این خیانت به این ملت و آرمان‌های این ملت است. ملت ایران در هر سطحی باشد، در تمام سطوح ملت ایران وحدت حول دشمن مهم‌ترین مسئله است (۱ مهرماه ۱۳۹۵).</p>
۴	توسعه‌گری ارزش‌ها	در دوره حکومت و حاکمیت خود در هر مسئولیتی، احترام به مردم و خدمت به آنان را عبادت بدانند و خود خدمتگزار واقعی، توسعه‌گر ارزش‌ها باشند، نه با توجیهات واهی، ارزش‌ها را بایکوت کنند (وصیت‌نامه).
۵	عبادت دانستن خدمت به مردم	
۶	لزوم اعتقاد عملی به ولی‌فقیه و معنی واقعی آن	<p>اول آنها، اعتقاد عملی به ولایت‌فقیه است؛ یعنی اینکه نصیحت او را بشنوید، با جان‌ودل به توصیه و تذکرات او به‌عنوان طبیب حقیقی شرعی و علمی، عمل کنید. کسی که در جمهوری اسلامی می‌خواهد مسئولیتی را احراز کند، شرط اساسی آن [این است که] اعتقاد حقیقی و عمل به ولایت‌فقیه داشته باشد. من نه می‌گویم ولایت تنوری و نه می‌گویم ولایت قانونی؛ هیچ‌یک از این دو، مشکل وحدت را حل نمی‌کند؛ ولایت قانونی، خاص عامه مردم اعم از مسلم و غیرمسلمان است، اما ولایت عملی مخصوص مسئولین است که می‌خواهند بار مهم کشور را بر دوش بگیرند، آن هم کشور اسلامی با این همه شهید! (وصیت‌نامه).</p>
۷	لزوم توجه به تضعیف نکردن انقلاب و دین در اختلافات سیاسی	<p>نکته‌ای کوتاه خطاب به سیاسیون کشور دارم: چه آنهایی [که] اصلاح‌طلب خود را می‌نامند و چه آنهایی که اصولگرا. آنچه پیوسته در رنج بودم اینکه عموماً ما در دو مقطع، خدا و قرآن و ارزش‌ها را فراموش می‌کنیم، بلکه فدا می‌کنیم. عزیزان، هر رقابتی با هم می‌کنید و هر جدلی با هم دارید، اما اگر عمل شما و کلام شما یا مناظره‌هایتان به‌نحوی تضعیف‌کننده دین و انقلاب بود، بدانید شما مغضوب نبی مکرم اسلام و شهدای این راه هستید؛ مرزها را تفکیک کنید. اگر می‌خواهید با هم باشید، شرط با هم بودن، توافق و بیان صریح حول اصول است (وصیت‌نامه).</p>
۸	مسئول دانستن خود در قبال تربیت و حراست از جامعه	<p>مسئولین همانند پدران جامعه می‌بایست به مسئولیت خود پیرامون تربیت و حراست از جامعه توجه کنند، نه با بی‌مبالاتی و به‌خاطر احساسات و جلب برخی از آرای احساسی زودگذر، از اخلاقیاتی حمایت کنند که طلاق و فساد را در جامعه توسعه دهد و خانواده‌ها را از هم بپاشاند. حکومت‌ها عامل اصلی در استحکام خانواده و از طرف دیگر عامل مهم از هم‌پاشیدن خانواده هستند. اگر به اصول عمل شد، آن‌وقت همه در مسیر رهبر و انقلاب و جمهوری اسلامی هستند و یک رقابت صحیح بر پایه همین اصول برای انتخاب اصلح صورت می‌گیرد (وصیت‌نامه).</p>

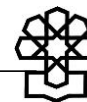
گزاره راهبردی	مفهوم کلی	ردیف
<p>مسئولین مثل پدر و مادر هستند، پدر و مادر مخصوصاً مادر سه خصوصیت مهم دارد یکی اخلاص نسبت به فرزندش، صمیمیت است، مراقبت است، مسئولین در هر جایگاهی هستند باید چنین دیدگاهی نسبت به مردم داشته باشند (۱ مهرماه ۱۳۹۵).</p>		
<p>برادران و خواهران عزیز ایرانی من، مردم پرافتخار و سربلند که جان من و امثال من، هزاران بار فدای شما باد، کمالینکه شما صدها هزار جان را فدای اسلام و ایران کردید. (وصیتنامه)</p> <p>من شما را از پدر و مادرم و فرزندان و خواهران و برادران خود بیشتر دوست دارم، چون با شما بیشتر از آنها بودم؛ ضمن اینکه من پاره‌تن آنها بودم و آنها پاره وجود من، اما آنها هم قبول کردند من وجودم را نذر وجود شما و ملت ایران کنم (وصیتنامه).</p> <p>در دوره حکومت و حاکمیت خود در هر مسئولیتی، احترام به مردم و خدمت به آنان را عبادت بدانند و خود خدمتگزار واقعی، توسعه‌گر ارزش‌ها باشند، نه با توجیهات واهی، ارزش‌ها را بایکوت کنند (وصیتنامه).</p> <p>نکته‌ای هم خطاب به مردم عزیز کرمان دارم؛ مردمی که دوست‌داشتنی‌اند و در طول ۸ سال دفاع مقدس بالاترین فداکاری‌ها را انجام دادند و سرداران و مجاهدین بسیار والامقامی را تقدیم اسلام نمودند. من همیشه شرمنده آنها هستم. ۸ سال به‌خاطر اسلام به من اعتماد کردند؛ فرزندان خود را در قتل‌گاه‌ها و جنگ‌های شدیدی چون کربلای ۵، والفجر ۸، طریق‌القدس، فتح‌المبین، بیت‌المقدس و... روانه کردند و لشکری بزرگ و ارزشمند را به نام و به عشق امام مظلوم حسین بن علی به نام ثار... بنیانگذاری کردند (وصیتنامه).</p>	<p>خود را فدایی مردم دانستن و مسئولیت‌پذیر بودن در قبال مردم</p>	۹
<p>مقابله با فساد و دوری از فساد و تجملات را شیوه خود قرار دهند (وصیتنامه).</p>	<p>مقابله با فساد و دوری از تجملات</p>	۱۰
<p>مدیر اثرش یک اثر جمعی است. مدیر رهبر یک جامعه است. نگوییم استاندار، استاندار شخص عادی نیست، امام‌جمعه محترم شخص عادی نیست، فرماندار شخص عادی نیست، فرمانده سپاه شخص عادی نیست، هر مسئولیتی، فرماندهی نیروی انتظامی شخص عادی نیست، اینها بر جامعه اثر دارند. اینها مدیری‌شان عین مدیریت دفاع مقدس است</p> <p>رهبران فقط رهبری در بالا نیست، همه سطوح ما در جامعه خودمان به نوعی نقش رهبری داریم. اگر می‌خواهیم جامعه ما یک جامعه مقاوم بشود، شرطش این است مدیران باید متناسب با چنین جامعه‌ای باشند و بشوند. ما در گزینش مدیر - این مربوط به این دوره نیست، مربوط به همه دوره‌هاست، مربوط به این دولت نیست، مربوط به همه کانون‌هایمان است - اگر فقط توجه‌مان به یک موضوع باشد، اولاً یک مشکل که در کشور وجود دارد حالا تعدادی نماینده مجلس هم حضور دارند، ارزش و اهمیت مسئولیت قدری خدشه‌دار شده است. آقا من فرمانده نیروی قدس هستم، من در کنار ولی‌فقیه در جایگاه مالک اشتر نشسته‌ام. مالک اشتر نیستم در جایگاه او نشسته‌ام. وقتی در مسئله مدیر گزینش می‌شود این ظلم به جامعه ماست.</p>	<p>توجه به لیاقت و شایستگی در گزینش‌ها</p>	۱۱

گزاره راهبردی	مفهوم کلی	ردیف
<p>شما سراغ ندارد در دفاع مقدس برای مسئولیت‌های خونین، کسی سؤال بکند در چه خطی هستی؟ چپی هستی یا راستی؟ اصلاح طلب هستی یا اصولگرا؟ کسی به این توجه نمی‌کرد. به لیاقت‌ها نگاه می‌کردند به قابلیت‌ها نگاه می‌کردند، به تطبیق فرد با مسئولیت نگاه می‌کردند، به امتحان داده‌ها نگاه می‌کردند. این مال من است، این دوست من است، این از من تعریف کرده است، این با من بوده است، این مال حزب من بوده است، این فسادآور است. چرا گودال فساد درست می‌شود؟ گودال فساد اساسش این است که نگاه جناحی و حزبی در انتخاب مدیران کردن. خب دلیلش این می‌شود وقتی شما به یک مدیری آمدید اعتراض کردید او برای خودش پوششی، ساتری، منطقه امنی درست می‌کند. بلافاصله برخورد با خودش را برخورد با جناح، برخورد با یک گروه، برخورد با یک شخصیت در حزبی نسبت می‌دهد. ارزیابی‌ها هم همین می‌شود (۴ مردادماه ۱۳۹۷).</p>		

سردار سلیمانی اصولی را به‌عنوان اصول اساسی و خصوصیات اساسی برای مسئولان در جمهوری اسلامی معرفی می‌کنند. ایشان با دعوت از گروه‌های سیاسی مختلف برای اصلی و فرعی کردن مسائل به این نکته اشاره می‌کنند که ولایت‌فقیه و جمهوری اسلامی با مبانی‌اش باید به‌عنوان خطوط اصلی و مقدس شمرده شده و مسائل جناحی که اموری فرعی است نباید در کنار و جایگزین اصول مطرح شود. شهید سلیمانی اعتقاد به جمهوری اسلامی و مبانی آن، به‌کارگیری افراد پاک‌دست و معتقد و خدمتگزار به مردم، توسعه‌گری ارزش‌ها، عبادت دانستن خدمت به مردم، اعتقاد عملی به ولایت‌فقیه، مسئولیت‌پذیر بودن در قبال مردم، خود را فدایی مردم دانستن، مقابله با فساد و دوری از تجملات و توجه به لیاقت و شایستگی‌ها در گزینش را خصوصیات اساسی مسئولیت در جمهوری اسلامی برمی‌شمردند و اعتقاد به این موارد را نقطه شروع اتحاد و وحدت می‌دانند. از نظر ایشان این اصول باید به‌صورت صریح توسط سیاسیون مطرح و اجرایی شود.

از نگاه ایشان اعتقاد عملی به ولایت‌فقیه یعنی نصیحت ولی فقیه را با گوش و جان شنیدن و عمل کردن با جان و دل به توصیه‌ها و تذکرات ولی فقیه به‌عنوان طبیب حقیقی شرعی و علمی. در نگاه ایشان خط امامی بودن یعنی خود آبروی خود را در دست گرفتن و به خدمت رهبری رفتن، یعنی هزینه‌کردن برای ولی فقیه و نه پُر اپوزیسیون دادن.

از نظر ایشان مسئولان در جمهوری اسلامی باید به‌مثابه یک پدر و مادر در جامعه عمل کنند و خود را نسبت به مردم و سرنوشت آنان مسئول بدانند. نباید به‌خاطر منافع شخص و جناحی و رأی‌آوری نکاتی غیر صحیح را مطرح کنند که باعث ازهم‌پاشیدگی نهاد خانواده شود.

از دیگر ویژگی‌های اساسی مسئولان در جمهوری اسلامی عبادت دانستن خدمت به مردم است. مسئولان باید خود را فدایی مردم بدانند و از عمق جان به مردم محبت داشته باشند. ایشان بارها و بارها خود را فدایی مردم ایران معرفی کرده‌اند و در قبال عملکرد خود نیز مردم را محق مطالبه‌گری و خود را پاسخگو و مسئول دانسته‌اند.

در نگاه ایشان مقابله با فساد و دوری از تجملات و نیز توجه به لیاقت و شایستگی در گزینش‌ها امری اساسی است. ایشان مدیر را دارای یک اثر جمعی می‌دانند و جناح سیاسی را در انتخاب مسئولان مهم نمی‌دانند چون نگاه جناحی و حزبی به‌جای نگاه شایسته‌سالارانه را فسادآور می‌بینند.

اصل چهارم: جایگاه نیروهای مسلح

جایگاه نیروهای مسلح در تفکرات سردار سلیمانی، جایگاهی رفیع برای حفظ اسلام، ولایت‌فقیه و مردم است. نیروهای مسلح در قبال هر سه موظف هستند و ازسویی حقوقی نیز بر مردم دارند که مورد محبت و حمایت مردم باشند. ویژگی اساسی نیروهای مسلح ولایت محوری آنها، محبت به مردم و شناخت بموقع دشمن و اهداف دشمن و اقدام بموقع نسبت به دشمن است.

جدول ۵. گزاره‌های راهبردی «جایگاه نیروهای مسلح» در سخنان و وصیت‌نامه شهید سلیمانی

ردیف	مفهوم کلی	گزاره راهبردی
۱	ولایت‌فقیه اساس نیروهای مسلح	ملاک مسئولیت‌ها را برای انتخاب فرماندهان، شجاعت و قدرت اداره بحران قرار دهید. طبیعی است به ولایت اشاره نمی‌کنم، چون ولایت در نیروهای مسلح جزء نیست، بلکه اساس بقای نیروهای مسلح است، این شرط خلل‌ناپذیر می‌باشد (وصیت‌نامه).
۲	شناخت بموقع از دشمن و اهداف آن و اقدام بموقع	شناخت بموقع از دشمن و اهداف و سیاست‌های او و اخذ تصمیم بموقع و عمل بموقع؛ هر یک از اینها اگر در غیر وقت خود صورت گیرد، بر پیروزی شما اثر جدی دارد (وصیت‌نامه).
۳	لزوم احترام متقابل نیروهای مسلح و مردم	نیروهای مسلح خود را که امروز ولی‌فقیه فرمانده آنان است، برای دفاع از خودتان، مذهبیتان، اسلام و کشور احترام کنید و نیروهای مسلح می‌بایست همانند دفاع از خانه خود، از ملت و نوامیس و ارض آن حفاظت و حمایت و ادب و احترام کنند و نسبت به ملت همان‌گونه که امیرالمؤمنین مولای متقیان فرمود، نیروهای مسلح می‌بایست منشأ عزت ملت باشد و قلعه و پناهگاه مستضعفین و مردم باشد و زینت کشورش باشد (وصیت‌نامه).

جمع‌بندی

از منظر نگرش رهبر معظم انقلاب اسلامی، گفتار و رفتار شهید سردار قاسم سلیمانی دارای بنیان‌های مکتبی است؛ به همین منظور دلالت‌های سیاسی مکتب شهید سلیمانی با روش تحلیل مضمون مبتنی بر بیانات رهبر معظم انقلاب اسلامی و گفتارهای راهبردی شهید سلیمانی مورد بررسی قرار گرفت. براین‌د این واکاوی حاکی از آن است که مؤلفه‌های سیاسی این مکتب شامل چهار اصل ولایتمداری، اعتقاد به مرکزیت و محوریت جمهوری اسلامی ایران در جهان اسلام، خصوصیات اساسی برای مسئولان در جمهوری اسلامی ایران و جایگاه نیروهای مسلح (حق نیروهای مسلح بر مردم و حق مردم بر نیروهای مسلح) است.

منابع و مأخذ

۱. پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای (مدظله‌العالی) به آدرس : www.khamenei.ir
۲. مطهری، مرتضی. مجموعه آثار، ج ۲، تهران، انتشارات صدرا، ۱۳۷۷.
۳. متن سخنرانی‌های سردار سلیمانی در بانک اطلاعاتی شهید حاج قاسم سلیمانی، دانشکده مدیریت و اقتصاد دانشگاه امام حسین(ع) به آدرس: www.mgt.ihu.ac.ir
۴. وصیت‌نامه سردار شهید قاسم سلیمانی.

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۷۴۸۵

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: واکاوی مؤلفه‌های مکتب شهید سردار سلیمانی

نام معاونت: مطالعات سیاسی (گروه سیاست داخلی)

تهیه و تدوین کنندگان: رضا فیضی، مسعود ندافان، محمدباقر باباهادی

ناظر علمی: ابودر گوهری مقدم

ویراستار تخصصی: _____

ویراستار ادبی: _____

واژه‌های کلیدی: _____

تاریخ انتشار: ۱۴۰۰/۲/۸